

Handläggare
Christina Höglom
Maj-Stina Samuelsson
Telefon: 08/508 25 623

Till
Socialnämnden

Kvalitetsgranskning av missbruksvård för vuxna vid Kungsholmens stadsdelsförvaltning

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner socialtjänstinspektörernas rapport
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till berörd stadsdelsnämnd

Gillis Hammar
Förvaltningsdirektör

Denise Melin
Avdelningschef

Sammanfattning

Socialtjänstinspektörernas uppgift är att granska kvaliteten och rättssäkerheten i individ- och familjeomsorgens verksamheter ur ett brukarperspektiv. Hösten 2014 påbörjades granskning av myndighetsutövningen inom stadsdelsförvaltningarnas missbruksvård för vuxna. I bilagd rapport redovisas resultatet från kvalitetsgranskning av missbruksvård för vuxna vid Kungsholmens stadsdelsförvaltning

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor och har behandlats på Socialförvaltningens förvaltningsgrupp.

Bakgrund

Stockholm stads socialtjänstinspektörer har till uppgift att granska stadens verksamheter inom individ- och familjeomsorgen med avseende på kvalitet och rättssäkerhet för den enskilde. Socialtjänstinspektörernas verksamhetsinriktning och mål är att ”stadens insatser inom individ och familjeomsorgen ska vara av god och jämn kvalitet, den enskilde ska få likvärdig bedömning oavsett var i staden ärendet behandlas”.

Denna rapport beskriver granskningen av myndighetsutövning vad gäller missbruksvård för vuxna vid Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Granskningen har genomförts under oktober 2014. Granskningsarbetet har planerats och resultat stämts av utifrån en granskningsmodell¹. Modellen bygger på lagstiftningens bestämmelser om god kvalitet.

Genomförande

Genomförandet har skett utifrån granskningsmodellens sju områden: Utgångspunkter, Avgränsning, Faser i granskningsarbetet, Frågeställningar/Frågor, Genomförande, Analys samt Uppföljning.

I denna granskning har två specifika frågor belysts:

1. Klientens delaktighet i utredning, val och planering av insatser.
2. Samverkan internt och externt när klienten har behov av insatser från flera enheter eller verksamheter.

Granskningsarbetet inleddes med informationsmöten med ledning och personalgrupp. Information samlades in om stadsdelsförvaltningens organisation och verksamhet. Därefter genomfördes granskning av förhandsbedömningen av ett slumpmässigt urval av anmälningar och ansökningar som ledde till ställningstagande att inte inleda utredning. Granskning genomfördes också av ett antal akter som avslutats. Deltagande i ärendediskussioner ingick också i granskningen. Socialsekreterare fick besvara en enkät och deltog i en fokusgrupp. Möte hölls med ledningen om verksamhetens kvalitetsarbete. Det insamlade materialet har sammanställts, analyserats och återkopplats till verksamheten.

---

¹ Socialtjänstinspektörernas årsrapport 2010. Granskningsmodell

Ärendet

Granskning av missbruksvård för vuxna vid Kungsholmens stadsdelsförvaltning

Områdesfakta Kungsholmen²

Kungsholmen har 67 353 invånare. 21,3 procent av befolkningen har utländsk bakgrund. Andelen förvärvsarbetande i åldersgruppen 20-64 år är 84,7 procent och medelinkomsten för samtliga över 16 år är 384 200 kr per år. 0,7 procent av befolkningen uppstår ekonomiskt bistånd. Arbetslösheten är 2,0 procent. Ohälsotalet är 13,2 dagar per person i befolkningen.

Vuxenenheten

Vuxenenheten ingår i avdelningen Social omsorg och består av två arbetsgrupper. Den ena gruppen ansvarar för myndighetsutövning och biståndsbedömda sociala insatser till personer från 20 år med missbruks- och beroendeproblematik samt för personer som utsätts för hot och våld i nära relationer. Den andra gruppen ansvarar för myndighetsutövning och insatser till personer i åldern 20-64 år med långvarig psykisk funktionsnedsättning.

Vuxenenheten har två enhetschefer, en administrativ assistent och åtta socialsekreterare, varav två har specialistfunktion i arbetet med relationsvåld. Inom missbruksgruppen finns därutöver utförare i egen regi. Granskningen har endast omfattat den del av verksamheten som ansvarar för myndighetsutövning vad gäller personer med missbruks och beroendeproblematik. Arbetsgruppen består av enhetschef, fyra socialsekreterare och en trainee anställd på 60 % (4,6 tjänster). Varje heltidsanställd utredande socialsekreterare ansvarar för cirka 24 ärenden, vilket inkluderar både utrednings-, insats- och uppföljningsärenden.

Socialtjänstinspektörernas sammanfattande analys

Granskningen av myndighetsutövningen inom missbruksvården för vuxna inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning visar på vissa utvecklingsbehov vad gäller kvalitetsarbetet.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning har ett övergripande ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet enligt Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter SOSFS 2011:9. Ledningssystemet är nedbrutet på enhetsnivå och sammanställt i ett dokument som tydligt beskriver enhetens arbete med att fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet.

Förvaltningen arbetar målmedvetet med resultatstyrning och har tagit fram ett särskilt webbaserat verktyg för uppföljning, Portalen, vilket ger möjlighet för vuxenenheten att följa upp insatser på såväl individ som gruppnivå.

Socialtjänsten ska erbjuda insatser utifrån den enskildes behov. Inom enhetens öppenvård finns tillgång till ett flertal insatser däribland några som främst fokuserar på stöd i boendet. I utvecklingsarbetet är det viktigt att öppenvårdsinsatserna fortsätter att anpassas efter de behov som finns i stadsdelen.

Enheten har ett flertal skriftliga samverkansrutiner både vad gäller intern och extern samverkan. Samverkan med såväl interna som externa samarbetspartners är omfattande.

Vuxengruppens medarbetare är erfarna, tre av fem socialsekreterare har mer än tio års erfarenhet av arbete inom missbruksvården och samtliga har i varierande omfattning erfarenhet av arbete inom andra delar av socialtjänsten. Arbetsgruppen är liten och varje socialsekreterares erfarenhet blir avgörande för gruppens samlade kompetens.

Granskningen av förhandsbedömningarna visar att ställningstagandena att inte inleda utredning i regel var väl underbyggda men att tiderna för förhandsbedömningen i flera fall var alltför långa. Några av förhandsbedömningarna var tämligen omfattande och var mer att betrakta som en påbörjad utredning.

En ansökan ska alltid leda till att utredning inleds utan dröjsmål. Granskningen visar att det kan ta lång tid från att ansökan inkommer till nämnden till dess utredning inleds. I några av de granskade akterna saknades utredningar enligt 11 kap 1 § SoL. De utredningar som fanns var dock i regel väl underbyggda och väldokumenterade. I journalanteckningarna framgick att klienten var delaktig i utredningsarbetet och planeringen av insatser.

Det är viktigt att missbruksvården särskilt uppmärksammar om det finns barn som påverkas av den vuxnes missbruksproblem. Vid Kungsholmens vuxenenhet har barnperspektivet uppmärksamrats, men behöver utvecklas ytterligare.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Granskningsresultatet har återkopplats till ledningen för Kungsholmens vuxengrupp. Förvaltningen föreslår att socialnämnden

godkänner socialtjänstinspektörernas rapport om granskning av myndighetsutövningen inom missbruksvård för vuxna vid Kungsholmens stadsdelsförvaltning samt att rapporten överlämnas till stadsdelsnämnden.

Bilagor

1. Kvalitetsgranskning av missbruksvård för vuxna vid Kungsholmens stadsdelsförvaltning